

I

(Lovgivningsmæssige retsakter)

DIREKTIVER

RÅDETS DIREKTIV (EU) 2015/637

af 20. april 2015

om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande og om ophævelse af afgørelse 95/553/EF

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 23,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet ⁽¹⁾,

efter en særlig lovgivningsprocedure, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Unionsborgerskabet er den grundlæggende status for medlemsstaternes statsborgere. Retten til i tredjelande, hvor den medlemsstat, hvor de er statsborgere, ikke er repræsenteret, at nyde beskyttelse hos enhver anden medlemsstats diplomatiske og konsulære myndigheder på samme vilkår som statsborgere i denne medlemsstat er en af de særlige rettigheder, som unionsborgere har ifølge artikel 20, stk. 2, litra c), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).
- (2) Lissabontraktaten styrkede unionsborgerskabets status og de rettigheder, der er knyttet dertil. Artikel 23 i TEUF giver således mulighed for vedtagelse af direktiver om de koordinations- og samarbejdsforanstaltninger, der er nødvendige for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere.
- (3) Unionen bygger på værdier som solidaritet, ikkeforskelsbehandling og respekt for menneskerettighederne; i forbindelserne med den øvrige verden bør Unionen forsvare sine værdier og bidrage til beskyttelsen af sine borgere. Den grundlæggende ret til konsulær beskyttelse hos enhver medlemsstat af ikkerepræsenterede unionsborgere på samme vilkår som statsborgere i denne medlemsstat, jf. artikel 46 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (chartret), er et udtryk for europæisk solidaritet. Den giver unionsborgerskabet en ekstern dimension og styrker Unionens identitet i tredjelande.
- (4) Formålet med dette direktiv er at træffe de koordinations- og samarbejdsforanstaltninger, der er nødvendige for yderligere at lette den konsulære beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere. Disse foranstaltninger bør øge retssikkerheden samt det effektive samarbejde og solidariteten blandt de konsulære myndigheder.
- (5) I henhold til artikel 20, stk. 2, litra c), i TEUF og artikel 23 i TEUF bør medlemsstaterne yde konsulær beskyttelse til ikkerepræsenterede borgere på samme vilkår som til deres egne statsborgere. Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes kompetence til at fastlægge omfanget af den beskyttelse, som ydes deres egne statsborgere.
- (6) Dette direktiv berører ikke de konsulære forbindelser mellem medlemsstaterne og tredjelande, særlig deres rettigheder og forpligtelser i henhold til international praksis og internationale aftaler, navnlig konventionen af 24. april 1963 om konsulære forbindelser (Wienerkonventionen), som medlemsstaterne anvender i

⁽¹⁾ Udtalelse af 25.10.2012 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

overensstemmelse med EU-retten. I henhold til artikel 8 i Wienerkonventionen kan medlemsstaterne yde konsulær beskyttelse på vegne af en anden medlemsstat efter behørig anmeldelse, medmindre det pågældende tredjeland modsætter sig dette. Der kan især opstå vanskeligheder i forbindelse med situationer, der involverer borgere, som også er statsborgere i værtslandet. Medlemsstaterne bør med støtte fra det lokale konsulære samarbejde træffe de fornødne foranstaltninger til i forbindelse med tredjelande at sikre, at der i hvert enkelt tilfælde kan ydes konsulær beskyttelse på andre medlemsstats vegne.

- (7) Når ikkerepræsenterede borgere har brug for beskyttelse i tredjelande, er det nødvendigt med et effektivt samarbejde og en effektiv koordination. Den bistående medlemsstat i et tredjeland og den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger, bør arbejde tæt sammen. Lokalt konsulært samarbejde for så vidt angår ikkerepræsenterede borgere kan være særligt kompliceret, da det kræver samarbejde med myndigheder, som ikke er repræsenteret lokalt, herunder, hvis det er relevant, med de kompetente ambassader eller konsulater. Der bør indføres klare og faste rammer for at udfylde det hul, der opstår som følge af den manglende tilstedeværelse af en ambassade eller et konsulat fra borgerens egen medlemsstat. Det er også nødvendigt at præcisere eksisterende foranstaltninger for at sikre effektiv beskyttelse.
- (8) Unionsborgere bør betragtes som værende ikkerepræsenteret i et tredjeland, hvis den medlemsstat, hvor de er statsborgere, ikke har etableret en ambassade, et konsulat eller en honorær konsul i tredjelandet. Borgere bør også betragtes som værende ikkerepræsenteret, hvis den ambassade, det konsulat eller den honorære konsul, som er etableret lokalt, af en hvilken som helst grund i en given sag ikke kan yde den beskyttelse, som den berørte person ellers har ret til at modtage i henhold til national lovgivning eller praksis. Ambassader og konsulater bør underrette hinanden om enhver ekstraordinær omstændighed, som midlertidigt kan påvirke deres kapacitet til at yde konsulær beskyttelse. Der bør også tages hensyn til tilgængelighed og nærhed. For eksempel bør en borger, som søger konsulær beskyttelse eller bistand fra en anden medlemsstats ambassade eller konsulat, ikke sendes videre til ambassaden, konsulatet eller den honorære konsul for den medlemsstat, hvor vedkommende er statsborger, når statsborgeren på grund af lokale omstændigheder eller manglende ressourcer ikke kan nå sikkert frem til eller ikke kan nå sikkert af sidstnævnte instanser på en måde, så vedkommende kan ydes konsulær beskyttelse. Begrebet manglende repræsentation bør fortolkes således, at ikkerepræsenterede borgere sikres effektiv ret til at nyde beskyttelse hos en anden medlemsstats ambassade eller konsulat på ikkeforskelsbehandlende vis, idet der tages hensyn til den enkelte sags specifikke omstændigheder. Borgere med statsborgerskab i mere end én medlemsstat bør anses for at være ikkerepræsenteret, hvis ingen af de medlemsstater, hvor vedkommende er statsborger, er repræsenteret i det pågældende tredjeland.
- (9) Med henblik på at sikre effektiviteten af den i artikel 20, stk. 2, litra c), i TEUF indeholdte ret og retten til respekt for privatliv og familieliv, som anerkendt i artikel 7 i chartret, og under hensyntagen til national lovgivning og praksis kan en bistående medlemsstat blive nødt til at yde beskyttelse til unionsborgernes familiemedlemmer fra tredjelande alt efter den enkelte sags specifikke omstændigheder. Dette direktiv forhindrer ikke, at den bistående medlemsstat og den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, under de konsultationer, der bør afholdes, inden der ydes bistand, hvis det er hensigtsmæssigt, enes om muligheden for at yde mere vidtgående bistand til den ikkerepræsenterede unionsborgers familiemedlemmer fra tredjelande end krævet i den bistående medlemsstats lov eller dikteret af dens praksis, idet der så vidt muligt tages hensyn til anmodninger fra den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, og såfremt det, der opnås enighed om, ikke er mindre omfattende, end hvad EU-retten kræver. Det er imidlertid ikke sikkert, at medlemsstaterne kan yde visse former for konsulær beskyttelse, f.eks. nødpas, til familiemedlemmer fra tredjelande. For så vidt angår bistand til mindreårige bør hensynet til barnets tarv i overensstemmelse med artikel 24 i chartret, og som anført i FN-konventionen af 20. november 1989 om barnets rettigheder, komme i første række.
- (10) Ikkerepræsenterede borgere bør kunne søge konsulær beskyttelse hos enhver medlemsstats ambassade eller konsulat. Dette bør imidlertid ikke forhindre medlemsstaterne i at indgå praktiske ordninger med henblik på at dele ansvaret for at yde konsulær beskyttelse til ikkerepræsenterede borgere i henhold til dette direktiv. Sådanne ordninger er til gavn for borgerne, da de muliggør bedre beredskab med hensyn til at sikre effektiv beskyttelse. Medlemsstater, som modtager anmodninger om beskyttelse, bør vurdere, om det i en specifik sag er nødvendigt at yde konsulær beskyttelse, eller om sagen kan overdrages til den ambassade eller det konsulat, der er udpeget som kompetent ifølge den eventuel allerede gældende ordning. Medlemsstaterne bør underrette Kommissionen og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten) om alle sådanne ordninger, der bør offentliggøres af Unionen og medlemsstaterne for at sikre gennemsigtighed for ikkerepræsenterede borgere.
- (11) Dette direktiv bør ikke forhindre en medlemsstat, som ikke er repræsenteret i et tredjeland, i at yde konsulær beskyttelse til en af sine statsborgere, f.eks. ved at yde konsulære tjenester via internettet, hvor det er hensigtsmæssigt. Den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, bør kunne anmode den medlemsstat, som den pågældende borger søger eller modtager konsulær beskyttelse hos, om at overdrage ansøgningen eller sagen, så den selv kan yde konsulær beskyttelse. En sådan overførsel bør ikke føre til, at den ikkerepræsenterede borger unddrages konsulær beskyttelse.

- (12) Uanset medlemsstaternes forskellige traditioner med hensyn til honorære konsulers kompetence, tilbyder de almindeligvis ikke samme vifte af tjenester som ambassader eller konsulater. Honorære konsuler udfører ofte deres opgave på frivilligt grundlag, og det bør derfor være op til hver enkelt medlemsstat at afgøre, om dette direktiv bør finde anvendelse på dens honorære konsuler. Honorære konsuler kan pålægges at yde konsulær beskyttelse til ikkerepræsenterede borgere alt efter den enkelte sags specifikke omstændigheder.
- (13) Anmodninger om beskyttelse bør behandles, hvis ansøgerne fremviser et gyldigt pas eller identitetskort for unionsborgere. Imidlertid er ikkerepræsenterede borgere, som har brug for konsulær beskyttelse, ikke altid i besiddelse af deres identitetspapirer. Den grundlæggende status som unionsborger opnås direkte i medfør af EU-retten, og identitetspapirer er derfor udelukkende af deklaratorisk værdi. Hvis ansøgerne ikke kan fremvise gyldige identitetsdokumenter, bør de kunne fastslå deres identitet på anden vis. Om nødvendigt kan den pågældende persons identitet fastslås ved at konsultere myndighederne i den medlemsstat, hvor ansøgeren hævder at være statsborger. Med hensyn til de familiemedlemmer, som ledsager ansøgeren, bør myndighederne i den medlemsstat, hvor ansøgeren er statsborger, også have mulighed for at hjælpe den bistående medlemsstat med at kontrollere identitet og slægtskabsforhold med ansøgeren.
- (14) For at afgøre, hvilke koordinations- og samarbejdsforanstaltninger der er nødvendige, bør anvendelsesområdet for konsulær beskyttelse i henhold til dette direktiv specificeres. Konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede borgere bør omfatte bistand i en række typiske situationer, hvor medlemsstaterne yder konsulær beskyttelse til deres egne statsborgere alt efter den enkelte sags specifikke omstændigheder, såsom i tilfælde af anholdelse eller tilbageholdelse, alvorlige ulykker, alvorlig sygdom og dødsfald, og hvis der er brug for hjælp og hjemtransport i nødsituationer eller udstedelse af nødpas. Da den fornødne beskyttelse altid afhænger af den aktuelle situation, bør konsulær beskyttelse ikke begrænses til de situationer, der specifikt er anført i direktivet.
- (15) Der bør, hvor det er relevant, tages behørigt hensyn til borgerens ønsker, bl.a. med hensyn til om familiemedlemmer eller andre nærtstående personer skal underrettes, og i så fald hvem. Ligeledes bør der ved dødsfald tages behørigt hensyn til de pårørendes ønsker med hensyn til, hvad der skal ske med den afdødes jordiske rester. Den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, bør stå for disse kontakter.
- (16) Medlemsstaternes myndigheder bør arbejde tæt sammen og koordinere med hinanden og Unionen, navnlig Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten, idet der udvises gensidig respekt og solidaritet. For at sikre et hurtigt og effektivt samarbejde bør medlemsstaterne give og løbende ajourføre oplysninger om relevante kontaktpunkter i medlemsstaterne gennem et sikkert websted hos EU-Udenrigstjenesten (Consular Online).
- (17) I tredjelande er Unionen repræsenteret ved EU-delegationerne, som i nært samarbejde med medlemsstaternes diplomatiske og konsulære missioner bidrager til iværksættelsen af unionsborgeres ret til konsulær beskyttelse, jf. artikel 35 i traktaten om Den Europæiske Union. Dette direktiv anerkender fuldt ud og forbedrer yderligere det bidrag, som EU-Udenrigstjenesten og EU-delegationerne allerede yder, navnlig i krisesituationer, i henhold til Rådets afgørelse 2010/427/EU ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 10.
- (18) Med hensyn til lokalt samarbejde bør alle relevante aktørers kompetencer og deres respektive roller præciseres for at sikre, at ikkerepræsenterede borgere modtager den bistand, de har ret til i henhold til princippet om ikkeforsølsbehandling. På det lokale konsulære samarbejde bør man være behørigt opmærksom på ikkerepræsenterede borgere ved f.eks. at indsamle og regelmæssigt ajourføre oplysninger om relevante kontaktpunkter og dele disse med medlemsstaternes lokale ambassader og konsulater samt med EU-delegationen.
- (19) I de lokale konsulære samarbejds møder, som tilrettelægges i tæt samarbejde med EU-delegationen, bør der indgå regelmæssig udveksling af oplysninger om spørgsmål af relevans for ikkerepræsenterede borgere, bl.a. om borgernes sikkerhed, fængselsforhold, meddelelser fra og adgang til konsulater samt krisesamarbejde. På disse møder bør de repræsenterede medlemsstater, når det er nødvendigt, aftale de praktiske ordninger for at sikre, at ikkerepræsenterede borgere beskyttes effektivt. En sådan aftale er muligvis ikke nødvendig, hvis der for eksempel kun er få ikkerepræsenterede borgere.

⁽¹⁾ Rådets afgørelse 2010/427/EU af 26. juli 2010 om, hvordan Tjenesten for EU's Optræden Udadtil skal tilrettelægges og fungere (EUT L 201 af 3.8.2010, s. 30).

- (20) En klar ansvarsfordeling mellem repræsenterede og ikkerepræsenterede medlemsstater og EU-delegationen er afgørende for at sikre passende kriseberedskab og krisestyring. Kriseberedskabsplanlægningen bør derfor koordineres og fuldt ud tage hensyn til ikkerepræsenterede borgere. Med henblik herpå bør medlemsstater, som ikke har etableret en ambassade eller et konsulat lokalt, inden for rammerne af det lokale kriseberedskab give alle tilgængelige og relevante oplysninger vedrørende deres borgere inden for området. Sådanne oplysninger bør efter omstændighederne ajourføres i tilfælde af en krisesituation. De kompetente ambassader og konsulater og EU-delegationer bør orienteres og, når det er hensigtsmæssigt, inddrages i kriseberedskabsforanstaltningerne. Oplysninger om disse foranstaltninger bør stilles til rådighed for ikkerepræsenterede borgere. I en krisesituation bør den ledende stat eller den eller de medlemsstater, der koordinerer bistanden, koordinere den støtte, der ydes ikkerepræsenterede borgere, og brugen af tilgængelig evakueringskapacitet på basis af den aftalte planlægning og den lokale udvikling på ikkeforskelsbehandlende vis.
- (21) Interoperabiliteten mellem konsulære medarbejdere og andre kriseberedskabseksperter bør forbedres, navnlig gennem deres deltagelse i tværfaglige kriseberedskabshold såsom dem, der hører under EU-Udenrigstjenestens kriseresponssystem og operationelle koordinations- og krisestyringsstrukturer og under EU-civilbeskyttelsesmekanismen ⁽¹⁾.
- (22) Det bør være muligt at kræve støtte fra EU-civilbeskyttelsesmekanismen, hvis det er nødvendigt af hensyn til den konsulære beskyttelse af ikkerepræsenterede borgere. Denne anmodning om støtte kan f.eks. komme fra den ledende stat eller den eller de medlemsstater, som koordinerer bistanden.
- (23) Det i dette direktiv anvendte udtryk en »ledende stat« henviser til en eller flere medlemsstater repræsenteret i et givent tredjeland, og som har ansvaret for at koordinere og lede bistanden til ikkerepræsenterede borgere under krisesituationer. Begrebet ledende stat, som fastsat i de relevante EU-retningslinjer ⁽²⁾, kan videreudvikles i overensstemmelse med EU-retten og navnlig med dette direktiv.
- (24) Når en medlemsstat underrettes om eller modtager en ansøgning om konsulær beskyttelse fra en person, som hævder at være en ikkerepræsenteret borger, bør den, medmindre der er tale om særligt hastende tilfælde, altid omgående tage kontakt til den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger, og give den alle de relevante oplysninger, inden den yder nogen bistand. Den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger, bør på sin side omgående give alle oplysninger, som er relevante for sagen. Denne konsultation bør gøre det muligt for den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger, at anmode om overførsel af ansøgningen eller sagen for selv at kunne yde konsulær beskyttelse. Denne konsultation bør også gøre det muligt for de berørte medlemsstater at udveksle relevante oplysninger med henblik på f.eks. at sikre, at en ikkerepræsenteret borger ikke misbruger sin ret til konsulær beskyttelse i henhold til artikel 20, stk. 2, litra c), i TEUF. Unionsborgerne kan ikke henholde sig til dette direktiv i tilfælde af misbrug.
- (25) Gensidig solidaritet og samarbejde omfatter også økonomiske spørgsmål. De medlemsstater, som yder deres egne borgere konsulær beskyttelse i form af økonomisk bistand, gør dette som sidste udvej og kun i ekstraordinære tilfælde, hvis den pågældende borger ikke kan få økonomisk hjælp ad anden vej, såsom ved at familiemedlemmer, venner eller arbejdsgivere foretager overførsler. Ikkerepræsenterede borgere bør ydes økonomisk bistand på samme vilkår som statsborgere i den bistående medlemsstat. Den ikkerepræsenterede borger bør pålægges at underskrive en forpligtelse til at tilbagebetale de påløbne omkostninger til den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger, forudsat at statsborgere i den bistående medlemsstat i samme situation ville være blevet pålagt at tilbagebetale disse omkostninger til deres egen medlemsstat. Den ikkerepræsenterede borger kan derefter af den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger, pålægges at tilbagebetale disse omkostninger, herunder et eventuelt konsulært gebyr.
- (26) Dette direktiv bør sikre økonomisk byrdefordeling og godtgørelse. Hvor konsulær beskyttelse, der ydes til en ikkerepræsenteret borger, omfatter undertegnelse af en tilbagebetalingsforpligtelse, bør den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, godtgøre den bistående medlemsstat påløbne omkostninger efter dens skriftlige anmodning. Det bør være op til den bistående medlemsstat at afgøre, om den vil søge godtgørelse for de påløbne omkostninger. Den bistående medlemsstat og den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, bør kunne aftale de detaljerede betingelser for godtgørelse inden for visse tidsfrister.
- (27) Den konsulære beskyttelse, som ydes en ikkerepræsenteret borger i tilfælde af anholdelse eller tilbageholdelse, kan indebære usædvanligt høje omkostninger i forbindelse med rejse, logi eller oversættelse for de diplomatiske eller konsulære myndigheder i den bistående medlemsstat alt efter den enkelte sags omstændigheder. Den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, bør underrettes om sådanne eventuelle omkostninger under

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1313/2013/EU af 17. december 2013 om en EU-civilbeskyttelsesmekanisme (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 924).

⁽²⁾ Den Europæiske Unions retningslinjer for gennemførelsen af konceptet med en ledende stat på det konsulære område (EUT C 317 af 12.12.2008, s. 6).

de konsultationer, som finder sted, inden bistanden ydes. Den bistående medlemsstat bør kunne søge godtgørelse for sådanne usædvanligt høje omkostninger fra den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger. Den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger, bør godtgøre den bistående medlemsstat de påløbne omkostninger. Den bistående medlemsstat og den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, bør kunne aftale de detaljerede betingelser for godtgørelse inden for visse tidsfrister. Ifølge princippet om ikkeforskelsbehandling kan de medlemsstater, hvor ikkerepræsenterede borger er statsborgere, ikke anmode dens borgere om at godtgøre omkostninger, som statsborgere i den bistående medlemsstat ikke ville blive pålagt at betale.

- (28) De økonomiske procedurer bør forenkles med henblik på krisesituationer. I betragtning af sådanne situationers særlige karakter, såsom behovet for hurtigt at bistå et stort antal borgere, bør en tilbagebetalingsforpligtelse ikke være nødvendig, for at den bistående medlemsstat kan søge og modtage godtgørelse fra den eller de medlemsstater, hvor den eller de ikkerepræsenterede borgere er statsborgere. De medlemsstater, hvor de ikkerepræsenterede borger er statsborgere, bør godtgøre den eller de bistående medlemsstater de påløbne omkostninger. Det bør være op til den eller de bistående medlemsstater at afgøre, om de vil søge godtgørelse for de påløbne omkostninger og i hvilken form. Den bistående medlemsstat og den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, bør kunne aftale de detaljerede betingelser for godtgørelse inden for visse tidsfrister. I tilfælde af en krisesituation, som har eller kan have haft negative konsekvenser for et væsentligt antal unionsborgere, og efter anmodning fra den bistående medlemsstat, bør de medlemsstater, hvor ikkerepræsenterede borger er statsborgere, godtgøre omkostningerne på et forholdsmæssigt grundlag ved at dele de påløbne omkostninger med antallet af borgere, der har fået bistand.
- (29) Dette direktiv bør tages op til revision tre år efter dets gennemførelsesfrist. Det eventuelle behov for at revidere de økonomiske procedurer for at sikre tilstrækkelig byrdefordeling bør navnlig vurderes i lyset af de oplysninger, som medlemsstaterne giver om gennemførelsen og den praktiske anvendelse af direktivet, herunder eventuelle relevante statistikker og sager. Kommissionen bør udarbejde en rapport og overveje behovet for eventuelle yderligere foranstaltninger, herunder i givet fald ved at foreslå ændringer til dette direktiv med henblik på at lette udøvelsen af unionsborgernes ret til konsulær beskyttelse.
- (30) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF ⁽¹⁾ finder anvendelse på medlemsstaternes behandling af personoplysninger i forbindelse med nærværende direktiv.
- (31) Dette direktiv bør ikke påvirke gunstigere bestemmelser i national lovgivning, for så vidt som de er forenelige med dette direktiv.
- (32) I henhold til medlemsstaternes og Kommissionens fælles politiske erklæring af 28. september 2011 ⁽²⁾ om forklarende dokumenter har medlemsstaterne forpligtet sig til, i tilfælde hvor det er berettiget, at lade meddelelsen af gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesinstrumenter. I forbindelse med dette direktiv finder lovgiver, at fremsendelse af sådanne dokumenter er berettiget.
- (33) Direktivet har til formål at fremme konsulær beskyttelse som anerkendt i chartret. Det respekterer de grundlæggende rettigheder og overholder de principper, der navnlig anerkendes i charteret, især princippet om ikkeforskelsbehandling, retten til livet og respekt for menneskets integritet, retten til respekt for privatliv og familieliv, respekt for børns rettigheder, retten til et forsvar og retten til en upartisk domstol. Direktivet bør gennemføres i overensstemmelse med disse rettigheder og principper.
- (34) I overensstemmelse med forbuddet mod forskelsbehandling i chartret bør medlemsstaterne gennemføre dette direktiv uden forskelsbehandling mellem de personer, der er omfattet af direktivet, på grund af køn, race, farve, etnisk eller social oprindelse, genetiske anlæg, sprog, religion eller tro, politiske eller andre anskuelser, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel, handicap, alder eller seksuel orientering.
- (35) Afgørelse 95/553/EF truffet af repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet ⁽³⁾ bør ophæves —

⁽¹⁾ Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31).

⁽²⁾ EUT C 369 af 17.12.2011, s. 14.

⁽³⁾ Afgørelse 95/553/EF truffet af repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet den 19. december 1995 om de diplomatiske og konsulære repræsentationers beskyttelse af Den Europæiske Unions borgere (EFT L 314 af 28.12.1995, s. 73).

VEDTAGET DETTE DIREKTIV

KAPITEL 1

ALMINDELIGE BESTEMMELSER OG ANVENDELSESOMRÅDE

Artikel 1

Emne

1. Dette direktiv fastlægger de koordinations- og samarbejdsforanstaltninger, der er nødvendige for at lette udøvelsen af den ret, jf. artikel 20, stk. 2, litra c), i TEUF, som unionsborgere har i de tredjelande, hvor den medlemsstat, hvor de er statsborgere, ikke er repræsenteret, til at nyde enhver medlemsstats diplomatiske og konsulære myndigheds beskyttelse på samme vilkår som statsborgere i denne medlemsstat, også under hensyn til den rolle, Unionens delegationer spiller for at bidrage til, at denne ret iværksættes.
2. Dette direktiv vedrører ikke konsulære forbindelser mellem medlemsstater og tredjelande.

Artikel 2

Almindeligt princip

1. Medlemsstaternes ambassader eller konsulater yder konsulær beskyttelse til ikkerepræsenterede borgere på samme vilkår som til deres egne statsborgere.
2. Medlemsstaterne kan træffe afgørelse om, at dette direktiv skal finde anvendelse på den konsulære beskyttelse, som ydes af honorære konsuler i overensstemmelse med artikel 23 i TEUF. Medlemsstaterne sikrer, at ikkerepræsenterede borgere underrettes behørigt om sådanne afgørelser, og i hvilket omfang honorære konsuler har kompetence til at yde beskyttelse i en given sag.

Artikel 3

Konsulær beskyttelse, som ydes af den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger

Den medlemsstat, hvor en ikkerepræsenteret borger er statsborger, kan anmode den medlemsstat, som den ikkerepræsenterede borger søger eller modtager konsulær beskyttelse hos, om at videresende den ikkerepræsenterede borgers ansøgning eller sag til den medlemsstat, hvor vedkommende er statsborger, så denne medlemsstat, hvor vedkommende er statsborger, kan yde konsulær beskyttelse i henhold til sin nationale lov eller praksis. Den anmodede medlemsstat kan afgive sagen, så snart den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger, bekræfter, at den yder konsulær beskyttelse til den ikkerepræsenterede borger.

Artikel 4

Ikkerepræsenterede borgere i tredjelande

Med henblik på dette direktiv forstås ved »ikkerepræsenteret borger« enhver borger, der har statsborgerskab i en medlemsstat, og som ikke er repræsenteret i et tredjeland, jf. artikel 6.

Artikel 5

Familiemedlemmer til ikkerepræsenterede borgere i tredjelande

Der ydes konsulær beskyttelse til familiemedlemmer, der ikke selv er unionsborgere, som ledsager ikkerepræsenterede borgere i et tredjeland, i samme udstrækning og på samme betingelser, som gælder for familiemedlemmer til borgere i den bistående medlemsstat, der ikke selv er unionsborgere, i overensstemmelse med dens nationale lovgivning eller praksis.

Artikel 6

Manglende repræsentation

Med henblik på dette direktiv er en medlemsstat ikke repræsenteret i et tredjeland, hvis den ikke permanent har etableret en ambassade eller et konsulat i tredjelandet, eller hvis den ikke har en ambassade, et konsulat eller en honorær konsul i tredjelandet, som kan yde konkret konsulær beskyttelse i en given sag.

*Artikel 7***Adgang til konsulær beskyttelse og andre ordninger**

1. Ikkerepræsenterede borgere har ret til at søge konsulær beskyttelse hos enhver medlemsstats ambassade eller konsulat.
2. En medlemsstat kan repræsentere en anden medlemsstat permanent, og medlemsstaternes ambassader eller konsulater kan, når det anses for nødvendigt, indgå praktiske ordninger om deling af ansvaret for at yde konsulær beskyttelse til ikkerepræsenterede borgere, jf. dog artikel 2. Medlemsstaterne underretter Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten om sådanne ordninger, der offentliggøres af Unionen og medlemsstaterne for at sikre gennemsigtighed for ikkerepræsenterede borgere.
3. I de tilfælde, hvor der er indgået en praktisk ordning, jf. stk. 2, er det den ambassade eller det konsulat, hvor den ikkerepræsenterede borger søger konsulær beskyttelse, og som ikke er udpeget som kompetent ifølge den gældende specifikke ordning, der sørger for, at ansøgningen fra borgeren videresendes til den relevante ambassade eller det relevante konsulat, medmindre den konsulære beskyttelse derved bringes i fare, navnlig hvis der er tale om hastende tilfælde, som kræver en omgående indsats fra den anmodede ambassade eller det anmodede konsulat.

*Artikel 8***Identifikation**

1. Ansøgere om konsulær beskyttelse skal dokumentere, at de er unionsborgere, ved at fremvise deres pas eller identitetskort.
2. Hvis unionsborgeren ikke kan fremvise et gyldigt pas eller identitetskort, kan vedkommendes nationalitet fastslås på anden vis, herunder om nødvendigt ved en kontrol hos de diplomatiske eller konsulære myndigheder i den medlemsstat, hvor ansøgeren hævder at være statsborger.
3. Med hensyn til de i artikel 5 omhandlede familiemedlemmer kan identiteten og eksistensen af et slægtskabsforhold fastslås på anden vis, herunder ved den bistående medlemsstats kontrol hos de diplomatiske eller konsulære myndigheder i den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger, jf. stk. 1.

*Artikel 9***Former for bistand**

Den i artikel 2 omhandlede beskyttelse kan omfatte konsulær bistand, bl.a. hvis der er tale om

- a) anholdelse eller tilbageholdelse
- b) ofre for forbrydelser
- c) en alvorlig ulykke eller alvorlig sygdom
- d) dødsfald
- e) hjælp til og hjemtransport i en nødsituation
- f) et behov for nødpas, jf. afgørelse 96/409/FUSP ⁽¹⁾.

KAPITEL 2

KOORDINATIONS- OG SAMARBEJDSFORANSTALTNINGER*Artikel 10***Almindelige regler**

1. Medlemsstaternes diplomatiske og konsulære myndigheder arbejder tæt sammen og koordinerer med hinanden og Unionen for at sikre beskyttelse af ikkerepræsenterede borgere i overensstemmelse med artikel 2.

⁽¹⁾ Afgørelse 96/409/FUSP truffet af repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet af 25. juni 1996 om indførelse af et nødpas (EFT L 168 af 6.7.1996, s. 4).

2. Når en medlemsstat modtager en anmodning om konsulær beskyttelse fra en person, som hævder at være en ikkerepræsenteret borger, eller underrettes om, at en ikkerepræsenteret borger befinder sig i en individuel nødsituation, såsom anført på listen i artikel 9, konsulterer den omgående udenrigsministeriet i den medlemsstat, hvor borgeren hævder at være statsborger, eller, hvis det er hensigtsmæssigt, denne medlemsstats kompetente ambassade eller konsulat, og giver den alle relevante tilgængelige oplysninger, herunder vedrørende den pågældende persons identitet, eventuelle omkostninger ved konsulær beskyttelse, og vedrørende eventuelle familiemedlemmer, der også kan være behov for at yde konsulær beskyttelse til. Denne konsultation skal finde sted, inden bistanden ydes, medmindre der er tale om særligt hastende tilfælde. Den bistående medlemsstat letter også udvekslingen af oplysninger mellem den pågældende borger og myndighederne i den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger.

3. Efter anmodning giver medlemsstaten, hvor borgeren er statsborger, den bistående medlemsstats udenrigsministerium eller kompetente ambassade eller konsulat alle relevante oplysninger i den pågældende sag. Den har også ansvaret for al nødvendig kontakt med familiemedlemmer eller andre relevante personer eller myndigheder.

4. Medlemsstaterne indsender oplysninger til EU-Udenrigstjenesten på dens sikrede websted om de relevante kontaktpunkter i udenrigsministerierne.

Artikel 11

EU-delegationernes rolle

EU-delegationerne arbejder tæt sammen og koordinerer med medlemsstaternes ambassader og konsulater for at bidrage til samarbejde og koordination lokalt og i krisesituationer, navnlig ved at yde tilgængelig logistisk støtte, herunder kontorlokaler og organisatoriske faciliteter, f.eks. midlertidige lokaler for konsulære medarbejdere og for indsatshold. EU-delegationerne og EU-Udenrigstjenestens hovedkvarter letter også udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstaternes ambassader og konsulater og, hvis det er hensigtsmæssigt, med de lokale myndigheder. EU-delegationerne stiller også generelle oplysninger til rådighed om den bistand, som ikkerepræsenterede borgere kan have ret til, navnlig hvad angår aftalte praktiske ordninger, hvis det er relevant.

Artikel 12

Lokalt samarbejde

De lokale samarbejds møder skal omfatte regelmæssig udveksling af oplysninger om spørgsmål af relevans for ikkerepræsenterede borgere. På disse møder fastlægger medlemsstaterne, hvis det er nødvendigt, de praktiske ordninger, jf. artikel 7, så ikkerepræsenterede borgere sikres effektiv beskyttelse i det pågældende tredjeland. Medmindre andet er aftalt af medlemsstaterne, skal formanden være repræsentant for en medlemsstat, i tæt samarbejde med EU-delegationen.

Artikel 13

Kriseberedskab og samarbejde

1. Den lokale beredskabsplanlægning skal tage hensyn til ikkerepræsenterede borgere. De medlemsstater, som er repræsenteret i et tredjeland, koordinerer deres beredskabsplaner med hinanden og EU-delegationen for at sikre, at ikkerepræsenterede borgere bistås fuldt ud i en krisesituation. De kompetente ambassader eller konsulater orienteres fyldestgørende om kriseberedskabsordningerne og inddrages, hvor det er hensigtsmæssigt.

2. I tilfælde af en krise arbejder Unionen og medlemsstaterne tæt sammen for at sikre effektiv bistand til ikkerepræsenterede borgere. De underretter, når det er muligt, hurtigst muligt hinanden om, hvilken evakueringskapacitet der er til rådighed. Medlemsstaterne kan på anmodning få støtte af eksisterende indsatshold på EU-niveau, herunder konsulære eksperter, navnlig fra de medlemsstater, der ikke er repræsenteret.

3. Den ledende stat eller den eller de medlemsstater, der koordinerer bistanden, har ansvaret for at koordinere enhver støtte, der ydes ikkerepræsenterede borgere, med støtte fra de øvrige berørte medlemsstater, EU-delegationen og EU-Udenrigstjenestens hovedkvarter. Medlemsstaterne sørger for, at den ledende stat eller den eller de medlemsstater, der koordinerer bistanden, får alle relevante oplysninger om deres ikkerepræsenterede borgere, som befinder sig i en krisesituation.

4. Den ledende stat eller den eller de medlemsstater, der koordinerer bistanden til ikkerepræsenterede borgere, kan, hvis det er hensigtsmæssigt, søge støtte fra instrumenter såsom krisestyringsstrukturen i EU-Udenrigstjenesten og EU-civilbeskyttelsesmekanismen.

KAPITEL 3

FINANSIELLE PROCEDURER

Artikel 14

Almindelige regler

1. De ikkerepræsenterede borgere forpligter sig til at tilbagebetale omkostningerne for konsulær beskyttelse til de medlemsstater, hvor de er statsborgere, på samme vilkår som statsborgere i den bistående medlemsstat ved anvendelse af standardformularen i bilag I. Ikkerepræsenterede borgere pålægges kun at tilbagebetale de omkostninger, som statsborgere i den bistående medlemsstat ville have afholdt under samme vilkår.
2. Den bistående medlemsstat kan anmode om godtgørelse af de i stk. 1 omhandlede omkostninger fra den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, ved anvendelse af standardformularen i bilag II. Den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, godtgør disse omkostninger inden for en rimelig frist på højst 12 måneder. Den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, kan anmode den pågældende den ikkerepræsenterede borger om at godtgøre disse omkostninger.
3. Når den konsulære beskyttelse, der ydes en ikkerepræsenteret borger i tilfælde af anholdelse eller tilbageholdelse, indebærer usædvanligt høje, men væsentlige og begrundede omkostninger i forbindelse med rejse, logi eller oversættelse for de diplomatiske eller konsulære myndigheder, kan den bistående medlemsstat anmode om godtgørelse af sådanne omkostninger fra den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, som skal godtgøre dem inden for en rimelig frist på højst 12 måneder.

Artikel 15

Forenklet procedure i krisesituationer

1. I krisesituationer indgiver den bistående medlemsstat alle anmodninger om godtgørelse af omkostningerne ved enhver støtte, der ydes en ikkerepræsenteret borger, til udenrigsministeriet i den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger. Den bistående medlemsstat kan anmode om en sådan godtgørelse, selv om den ikkerepræsenterede borger ikke har underskrevet en tilbagebetalingsforpligtelse, jf. artikel 14, stk. 1. Dette er ikke til hinder for, at den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, kan søge om tilbagebetaling fra den pågældende ikkerepræsenterede borger efter nationale regler.
2. Den bistående medlemsstat kan anmode den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, om at godtgøre sådanne omkostninger på et forholdsmæssigt grundlag ved at dele den fulde værdi af de faktiske påløbne omkostninger med antallet af borgere, der har fået bistand.
3. Hvis den bistående medlemsstat har modtaget økonomisk støtte gennem bistand fra EU-civilbeskyttelsesmekanismen, fastlægges bidraget fra den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, efter at Unionens bidrag er blevet fratrukket.

KAPITEL 4

ENDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 16

Gunstigere behandling

Medlemsstaterne kan indføre eller bibeholde gunstigere bestemmelser end bestemmelserne i dette direktiv, for så vidt som de er forenelige hermed.

Artikel 17

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 1. maj 2018.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsfor skrifter, som de vedtager på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 18

Ophævelse

Afgørelse 95/553/EF ophæves med virkning fra den 1. maj 2018.

Artikel 19

Rapportering, evaluering og revision

1. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen alle relevante oplysninger vedrørende gennemførelsen og anvendelsen af dette direktiv. På grundlag af de meddelte oplysninger forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet senest den 1. maj 2021 en rapport om gennemførelsen og anvendelsen af dette direktiv.

2. I den i stk. 1 omhandlede rapport evaluerer Kommissionen, hvorledes dette direktiv har fungeret, og overvejer behovet for yderligere foranstaltninger, herunder, hvor det er hensigtsmæssigt, ændringer for at tilpasse dette direktiv, så unionsborgeres ret til konsulær beskyttelse kan lettes yderligere.

Artikel 20

Ikrafttrædelse

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 21

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Luxembourg, den 20. april 2015.

På Rådets vegne
F. MOGHERINI
Formand

BILAG I

A. Fælles formular for forpligtelsen til at tilbagebetale omkostningerne ved konsulær beskyttelse i tilfælde af økonomisk bistand

FORPLIGTELSE TIL AT TILBAGEBETALE OMKOSTNINGERNE VED KONSULÆR BESKYTTELSE
(ØKONOMISK BISTAND) — (artikel 14, stk. 1, i direktiv (EU) , 2015/637)

Undertegnede (hr./fr.) (fulde navn udfyldes med blokbogstaver)

.....

som er indehaver af pas nr. udstedt i

anerkender hermed at have modtaget fras ambassade/konsulat

i

et beløb på

som forskud til betaling af

..... (inklusive eventuelt gebyr)

og/eller forpligter mig til og lover på anmodning at tilbagebetale til udenrigsministeriet/regeringen i
[den medlemsstat, hvor jeg er statsborger]

jf. den nationale lovgivning i den pågældende medlemsstat, et beløb svarende til nævnte beløb eller et beløb svarende til alle omkostninger, der er betalt på mine vegne eller udbetalt som forskud til mig, herunder omkostninger afholdt af medlemmer af min familie, der ledsager mig, i (valuta)

til den vekselkurs, der var gældende på datoen for udbetaling af forskuddet eller for betaling af omkostningerne.

Min adresse (*) (med blokbogstaver) (angiv også land)

er:

.....

.....

DATO UNDERSKRIFT

(*) i mangel af en fast adresse angives en kontaktadresse.

B. Fælles formular for forpligtelsen til at tilbagebetale omkostningerne ved konsulær beskyttelse i tilfælde af hjemtransport

FORPLIGTELSE TIL AT TILBAGEBETALE OMKOSTNINGERNE VED KONSULÆR BESKYTTELSE
(HJEMTRANSPORT) — (artikel 14, stk. 1, i direktiv (EU) 2015/637)

Undertegnede (hr./fr.) (fulde navn udfyldes med blokbogstaver)

.....

født i (by) i (land)

den (dato)

som er indehaver af pas nr. udstedt i

den og id-kort nr. og socialsikringsnr. og kompetent myndighed (hvis det er relevant)

forpligter mig hermed til på anmodning at tilbagebetale til regeringen i

jf. den nationale lovgivning i den pågældende medlemsstat, et beløb svarende til alle omkostninger, der er betalt på mine vegne eller udbetalt som forskud til mig af den konsulære medarbejder fra den regering i

med henblik på eller i forbindelse med hjemtransport til

af undertegnede og de medlemmer af min familie, der ledsager mig, og til at betale alle relevante konsulære gebyrer i forbindelse med hjemtransporten.

Det drejer sig om:

i) (*) Transport

Underhold

Diverse omkostninger

MINUS mit eget bidrag

KONSULÆRE GEBYRER:

Hjemtransportgebyr

Mødediæt

Pasgebyr/ekstragebyr for hastebehandling

(... timer til ... pr. time ...)

ii) (*) Alle beløb, der er udbetalt på mine vegne med henblik på eller i forbindelse med hjemtransport af mig selv og mine ledsagende familiemedlemmer, og som ikke kan fastslås på det tidspunkt, hvor jeg underskriver denne tilbagebetalingsforpligtelse.

Min adresse (**) (med blokbogstaver) (angiv også land) er:

.....
.....
.....

DATO UNDERSKRIFT

(*) Det irrelevante overstreges: Den konsulære medarbejder og ansøgeren paraferer hver sletning i marginen.

(**) I mangel af en fast adresse angives en kontaktadresse.

BILAG II

Formular til brug for anmodning om godtgørelse

ANMODNING OM GODTGØRELSE (artikel 14, stk. 2 og 3, i direktiv (EU) 2015/637)

1. Den anmodende medlemsstats ambassade eller konsulat
2. Den kompetente ambassade eller det kompetente konsulat eller udenrigsministeriet i den medlemsstat, hvor borgeren, der har fået bistand, er statsborger
3. Hændelsens art
(dato og sted)
4. Oplysninger om borger(e), der har fået bistand (vedlægges særskilt)

Fulde navn	Fødested og fødselsdato	Rejsedokumentets navn og nummer	Bistandens art	Omkostninger
------------	-------------------------	---------------------------------	----------------	--------------

5. Omkostninger i alt
6. Bankkonto til brug for godtgørelsen
7. Vedlagt: tilbagebetalingsforpligtelse (hvis det er relevant)
